

Zaburzenia psychologiczno-logopedyczne

Speech-language disorders

Program studiów dla przedmiotu obowiązujący od cyklu kształcenia	2024/2025
Kierunek studiów	Psychologia
Rok i semestr studiów	Rok IV/ Semestr VIII
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia na kierunku	Ogólnoakademicki
Moduł kształcenia dla przedmiotu	Specjalnościowy
Nazwa specjalizacji (jeśli przedmiot specjalizacyjny)	Psychologia dzieci i młodzieży
Status przedmiotu	Do wyboru

Forma zajęć	Liczba godzin		ECTS	Forma zaliczenia	Waga
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne			
Ćwiczenia	30	16	5	Zaliczenie na ocenę	100%
Razem za zajęcia dydaktyczne	30	16			
Praca własna studenta	40	54			
Ogółem	100	100			

Cele kształcenia dla przedmiotu

1.	Przedstawienie studentom współczesnych klasyfikacji zaburzeń mowy i języka u dzieci i młodzieży, ich charakterystyczne objawy oraz dane dotyczące ich epidemiologii.
2.	Zapoznanie studentów z psychologicznymi metodami oceny i diagnozy zaburzeń logopedycznych u dzieci i młodzieży.
3.	Wyposażenie studentów w wiedzę na temat zakresu możliwego wsparcia psychologicznego w kompleksowym leczeniu zaburzeń psychologiczno-logopedycznych u dzieci i młodzieży.

Efekty uczenia się

WIEDZA			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student zna i rozumie)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W1	Student zna i rozumie neuropsychologiczne podstawy rozwoju umiejętności językowych.	PS_WG05_Mgr PS_WG06_Mgr	Kolokwium pisemne, analiza przykładów i przypadków.
W2	Student zna i rozumie współczesne klasyfikacje, symptomatologię oraz statystyki epidemiologiczne dotyczące zaburzeń mowy i języka.	PS_WG06_Mgr PS_WG11_Mgr	Kolokwium pisemne, analiza przykładów i przypadków.
W3	Student zna i rozumie możliwości i zakres interwencji psychologicznych w terapii zaburzeń mowy i języka u dzieci i młodzieży.	PS_WG11_Mgr	Kolokwium pisemne, analiza przykładów i przypadków.

UMIEJĘTNOŚCI			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student potrafi)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
U1	Student potrafi dokonać integracji danych epidemiologicznych, testowych i obserwacyjnych w procesie diagnozy zaburzeń psychologiczno-logopedycznych u dzieci i młodzieży.	PS_UW03_Mgr PS_UW06_Mgr	Ćwiczenia na zajęciach (analiza materiału klinicznego, konceptualizacja przypadku).
U2	Student potrafi zaplanować program diagnozy, terapii i obserwacji kontrolnej dzieci i młodzieży wykazujących objawy/ryzyko zaburzeń psychologiczno-logopedycznych.	PS_UW02_Mgr PS_UW06_Mgr	Kolokwium pisemne, ćwiczenia na zajęciach (konceptualizacja przypadku).
U3	Student potrafi wskazać na możliwości wsparcia dzieci i młodzieży cierpiących na zaburzenia psychologiczno-logopedyczne w kontekście edukacyjnym oraz indywidualnych konsultacji psychologicznych.	PS_UW08_Mgr PS_UW06_Mgr PS_UK01_Mgr	Kolokwium pisemne, ćwiczenia na zajęciach (konceptualizacja przypadku).

KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
L.p.	Efekty przedmiotowe	Odniesienie do	Metody weryfikacji

	(Student jest gotów do)	efektów kierunkowych	efektów uczenia się
K1	Student jest gotów do przyjęcia postawy wrażliwej na ryzyko występowania zaburzeń psychologiczno-logopedycznych w zróżnicowanych kontekstach oraz na rozwojowe, społeczne i organizacyjne czynniki sprzyjające ich rozwojowi.	PS_KO01_Mgr PS_KO02_Mgr PS_KO05_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi)
K2	Student jest gotów do dalszego samodzielnego kształcenia własnych kompetencji w zakresie etycznej i trafnej diagnozy zaburzeń psychologiczno-logopedycznych i wsparcia psychologicznego dzieci i młodzieży cierpiącej na te zaburzenia.	PS_KO02_Mgr PS_KO03_Mgr PS_KR01_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi)
K3	Student jest gotów do przyjęcia wyrozumiałej, empatycznej postawy względem dzieci i młodzieży wykazujących zaburzenia psychologiczno-logopedyczne w zróżnicowanych kontekstach profesjonalnych i organizacyjnych.	PS_KO06_Mgr	Analiza przykładów i przypadków, aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi)

Treści kształcenia

L.p.	Treść kształcenia (tematyka zajęć)	Liczba godzin	
		Ćwiczenia	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Zaburzenia mowy i języka: współczesne definicje. Klasyfikacja zaburzeń, symptomatologia i dostępne dane nt. epidemiologii i wieku występowania. Ograniczenia w generalizacji danych na warunki polskie – dyskusja.	3	2
2.	Ocena, obserwacja i diagnoza zaburzeń mowy i języka jako proces testowania klinicznych hipotez. Formułowanie hipotez, dobór metod testowych, podejmowanie decyzji i wyznaczanie celów/planów/strategii wsparcia, ewaluacja efektywności oddziaływania. Prezentacja i omówienie schematów decyzyjnych. Możliwości wsparcia organizacyjnego/instytucjonalnego w kontekście edukacyjnym w Polsce.	3	2
3.	Specyficzne zaburzenia mowy. Geneza i etiologia: przyczyny organiczne, rozwojowe, psychologiczne. Ocena lingwistyczna mowy, ocena psycholingwistyczna zdolności komunikacyjnych – strategie i testy. Rola psychologa w kompleksowym systemie wsparcia.	4	2
4.	Zaburzenia komunikacji w kontekście zaburzeń ze spektrum autyzmu. Charakterystyczne objawy. Ilościowa ocena zdolności komunikacyjnych na przykładzie baterii testowych. Jakościowa ocena mowy i komunikacji – przegląd kryteriów i rekomendacji. Techniki wsparcia i terapii – charakterystyka metod, dowody empiryczne nt. skuteczności.	4	2
5.	Specyficzne zaburzenie językowe (SLI). Strategie i metody diagnozy różnicowej SLI vs. inne problemy logopedyczne vs. zaburzenia behawioralne. Baterie testowe i zadania vs. obserwacja w zróżnicowanych kontekstach. SLI wśród dzieci dwujęzycznych – problemy diagnostyczne. Wsparcie psychologiczne w kompensacji trudności społecznych powiązanych z SLI. Ćwiczenia technik.	4	2
6.	Zaburzenia mowy i języka w perspektywie międzykulturowej: dzieci rodzin imigrantów w polskim systemie szkolnictwa. Społeczno-kulturowe postawy nt. komunikacji i rozwoju dziecięcego. Naturalny vs. zaburzony rozwój językowy dzieci wielojęzycznych vs. jednojęzycznych. Mutyzm wybiórczy. Jakościowa ocena środowiska językowego dziecka. Ilościowe metody pomiaru – możliwości trafnej adaptacji narzędzi do specyfiki kontekstu polskiego. Ćwiczenia, burza mózgów.	4	2
7.	Związki zaburzeń mowy i języka z funkcjonowaniem psychospołecznym. Klasyfikacje diagnostyczne i płaszczyzny relacji: psychiatryczna, rozwojowo-poznawcza, medyczna, społeczna. Ocena i pomiar internalizacyjnych i eksternalizacyjnych zachowań w kontekście komunikacji. Wsparcie psychologiczne dzieci, młodzieży i rodziców w kompensacji deficytów psychospołecznych – omówienie możliwości, danych empirycznych nt. skuteczności. Ćwiczenia technik.	4	2
8.	Jąkanie. Definicja, teoretyczne modele etiologii i utrzymywania się jąkania. Symptomatologia i obraz kliniczny w zróżnicowanych grupach wiekowych. Diagnoza – obserwacja, wywiad z dzieckiem i rodzicami. Strategie i programy terapeutyczne oraz ich efektywność – przegląd metod i danych nt. skuteczności. Ćwiczenia technik.	4	2
Razem		30	16

Metody kształcenia

Forma zajęć	Metody kształcenia
Ćwiczenia	Wykład konwersatoryjny, analiza przypadków i przykładów, ćwiczenia indywidualne i grupowe, dyskusja, debata

Warunki zaliczenia

Sposób zaliczenia	Wagi (%)

	Ćwiczenia
Kolokwium	50
Wykonanie ćwiczeń podczas zajęć	25
Wypowiedzi ustne podczas zajęć (np. w trakcie dyskusji, debaty)	25
Razem	100

Rozliczenie pracy własnej studenta

L.p.	Czynności w ramach pracy własnej	Szacowana liczba godzin	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Lektura obowiązkowa	15	29
2.	Obowiązkowe zapoznanie się z innymi materiałami lub treściami (np. materiałami audio, wideo, narzędziami, pomocami, oprogramowaniem, sprzętem, aktami prawnymi, dokumentacją, warunkami miejsca pracy itp.)	10	10
3.	Przygotowanie do kolokwium	15	15
	Razem	40	54

Literatura obowiązkowa

1.	Woźniak, T., Grabias, S., Panasiuk, J. (2015). <i>Logopedia. Standardy postępowania logopedycznego</i> . UMCS.
2.	Wallace, I. F., Berkman, N. D., Watson, L. R., Coyne-Beasley, T., Wood, C. T., Cullen, K., & Lohr, K. N. (2015). Screening for speech and language delay in children 5 years old and younger: a systematic review. <i>Pediatrics</i> , 136(2), e448-e462.
3.	Feldman, H. M. (2019). How young children learn language and speech. <i>Pediatrics in Review</i> , 40(8), 398-411.

Literatura uzupełniająca

1.	Tarkowski, Z. (2023) „Logopedia opiekuńcza”, <i>Logopedia</i> , 52(1).
2.	Glogowska, M. (2015). Paradigms, pragmatism and possibilities: mixed-methods research in speech and language therapy. <i>International Journal of Language & Communication Disorders</i> , 1-10.
3.	Morgan, A., Eecen, K. T., Pezic, A., Brommeyer, K., Mei, C., Eadie, P., ... & Dodd, B. (2017). Who to refer for speech therapy at 4 years of age versus who to “watch and wait”? <i>The Journal of Pediatrics</i> , 185, 200-204.

Inne materiały dydaktyczne

1.	
2.	
3.	